

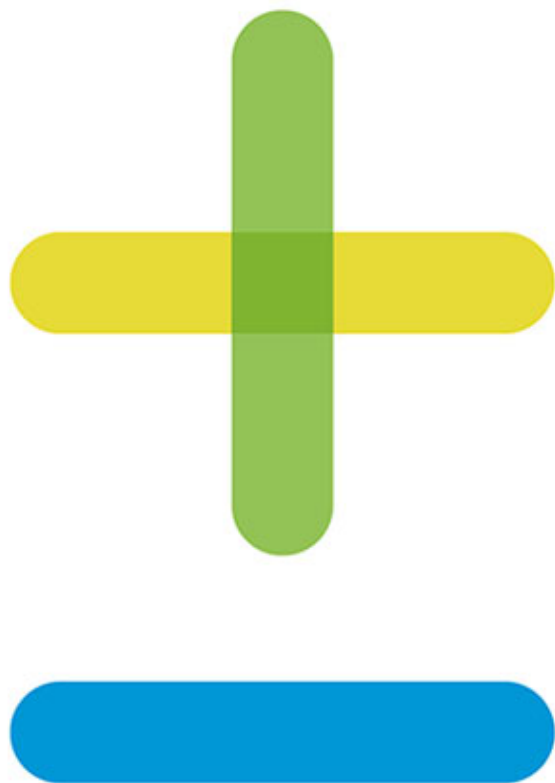

Barbara Mierostawska

KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW

KROK PO KROKU

Stan prawny na 1 kwietnia 2014

 pręś
p r e ś s

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Redaktor prowadzący: Magdalena Dragon-Philipczyk
Współpraca redakcyjna: Piotr Odyseyak Niewiadomski
Projekt okładki: Studio Gravite / Olsztyn
Obarek, Pokoński, Pazdrijowski, Zaprucki

Materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock.

Wydawnictwo HELION
ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE
tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63
e-mail: onepress@onepress.pl
WWW: <http://onepress.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!
Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres
<http://onepress.pl/user/opinie?kpirkk>
Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

ISBN: 978-83-246-8904-0

Copyright © Helion 2014

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Informacje ogólne	13
W gąszczu przepisów — wprowadzenie	13
Status małego podatnika może ułatwić działalność	15
Działalność gospodarcza, czyli zostałeś przedsiębiorcą	16
Podatek dochodowy od osób fizycznych	17
Źródła przychodów	17
Właściwość urzędu skarbowego	18
Miejsce zamieszkania lub pobytu	19
Przeprowadzka w trakcie roku	19
Właściwość wg ostatniego dnia	19
Deklaracja lub podatek dochodowy wysłany pomyłkowo	20
Działalność gospodarcza — i co dalej z fiskusem	20
Jak płacić mniejsze podatki... ..	22
Wybór form opodatkowania	22
Podatek VAT to nie jest „na przedsiębiorców bat”	26
Działalność gospodarcza w ustawie o VAT	26
Podmioty opodatkowane	28
Kto powinien wybrać zwolnienie z VAT	30
Zasada powstawania obowiązku VAT	32
Kto nie może skorzystać ze zwolnienia z podatku VAT	33
Kasy fiskalne prawie dla każdego	35
Od kiedy musisz mieć kasę fiskalną	35
Przedsiębiorcy kontynuujący działalność w 2014 r.	36
Przedsiębiorcy rozpoczynający działalność gospodarczą w 2014 r.	36
Kto musi posiadać kasę fiskalną	37
Sposób prowadzenia ewidencji za pomocą kasy fiskalnej	41

Jakie zawiadomienia trzeba złożyć w urzędzie skarbowym	44
Przeglądy techniczne kas fiskalnych	46
Ulga na zakup kasy fiskalnej	46
Rozdział 2. Podatkowe przychody i koszty uzyskania przychodów	47
Zasady opodatkowania dochodów	47
Metody płacenia zaliczek na podatek dochodowy	50
Wpłata zaliczek na podatek dochodowy co miesiąc	51
Wpłata zaliczki na podatek dochodowy raz na kwartał	51
Jak obliczyć zaliczkę	52
Zaliczki na podatek dochodowy w formie uproszczonej	52
Przychody z działalności gospodarczej	54
Co to jest przychód	54
Co jest przychodem z działalności gospodarczej	55
Moment uzyskania przychodów	56
Koszty uzyskania przychodów	58
Co to są koszty uzyskania przychodów	58
Obowiązek korygowania kosztów uzyskania	61
Co nie jest kosztem uzyskania	62
Jak spojrzeć na koszty uzyskania przychodów	73
Rodzaje kosztów uzyskania przychodów	75
Samochód w działalności	78
Definicja samochodu	79
Samochód jako środek trwały	81
Czy kupić samochód osobowy nowy, czy używany	82
Leasing jako koło ratunkowe	85
Samochód osobowy — poniżej 3500 zł	86
Samochód osobowy używany w firmie krócej niż rok	86
Samochód ciężarowy	87
Amortyzacja degresywna samochodu ciężarowego	87
Amortyzacja „ekspresowa” samochodu ciężarowego	88
Amortyzacja samochodu ciężarowego	90
Samochód prywatny w kosztach działalności gospodarczej	90
Koszty podróży służbowej przedsiębiorcy	94
Wyżywienie w podróży służbowej	94
Nocleg w podróży służbowej przedsiębiorcy	95
Koszty dojazdów i przejazdów	96
Inne koszty poniesione podczas podróży służbowej	96
Wypożyczenie	97
Co należy wpisać do ewidencji wypożyczenia	98
Wycofanie wypożyczenia z działalności gospodarczej	98

Środki trwałe w firmie	100
Co to są środki trwałe	100
Klasyfikacja Środków Trwałych	101
Jak ustalić wartość początkową środka trwałego	103
Jak można amortyzować środki trwałe	107
Amortyzacja liniowa	107
Amortyzacja degresywna	109
Indywidualne stawki amortyzacji	110
Terminy uznawania odpisów amortyzacyjnych za koszty uzyskania	110
Amortyzacja jednorazowa „ekspresowa”	111
Remont czy modernizacja środka trwałego	112
Wycofanie środka trwałego z firmy	113
Wydatki przed rozpoczęciem działalności gospodarczej	114
Koszty założenia i uruchomienia firmy	115
Wydatki na zakup towarów i materiałów	115
Środki trwałe i składniki wyposażenia	116
Rozdział 3. Podatkowa księga przychodów i rozchodów	119
Informacje ogólne	119
Kto powinien prowadzić księgę przychodów i rozchodów	119
Miejsce przechowywania księgi	120
Zawiadomienie o prowadzeniu księgi	120
Co to jest podatkowa księga przychodów i rozchodów	124
Po co prowadzić księgę przychodów i rozchodów	125
Co powinna zawierać księga przychodów i rozchodów	125
Rzetelność i niewadliwość księgi	126
Zasady księgowania w księdze	128
Wprowadzenie	128
Słowniczek pojęć	131
Dowody księgowe	134
Umowa kupna-sprzedaży	138
Polisa ubezpieczeniowa	139
Materiał powierzony przez kontrahenta	140
Dowody sprzedaży towarów handlowych i usług	140
Rachunki od 1 stycznia 2014 r.	140
Faktury od 1 stycznia 2014 r.	141
Faktury wystawiane przez podatników VAT	141
Faktury wystawiane przez podatników zwolnionych z VAT	142
Faktury uproszczone	145
Faktury korygujące	145
Rachunek jako dowód sprzedaży	147
Korekta sprzedaży	147

Wystawiony rachunek a brak sprzedaży	148
Wystawiony rachunek a zmiana ceny	148
Inne błędy w treści rachunku	148
Obowiązkowe inne ewidencje	149
Zawartość podatkowej księgi przychodów i rozchodów	154
I część — informacyjna	155
II część — przychody	161
III część — koszty uzyskania	178
IV część — wolne kolumny	201
Metody prowadzenia księgi przychodów i rozchodów	204
Ustalenie dochodu na podstawie księgi przychodów i rozchodów	206
Ustalenie dochodu za miesiąc	206
Spis z natury	209
Zasady wyceny spisu z natury	211
Zakończenie roku i obliczenie rocznego dochodu	213
Jak poprowadzić swoją księgowość?	217
Księga prowadzona komputerowo	219
Zlecenie prowadzenia księgi biura rachunkowemu	220
Przygotowanie dokumentacji do przechowywania	220
Ośiem kroków do wyliczenia podatku dochodowego do zapłaty	223
Wyliczenie podatku do zapłaty krok po kroku	223

Rozdział 4. Inne obowiązki i zobowiązania 231

Kto ma obowiązek płacić składki ZUS	231
Składki ZUS właściciela	231
Co składa się na ZUS	232
Terminy opłacania składek ZUS	232
ZUS DRA	232
Składki na ubezpieczenia na zasadach ogólnych, czyli „duży ZUS”	233
Składki na ubezpieczenia — zasady preferencyjne, czyli „mały ZUS”	235
Zatrudnienie pracownika	238
Rekrutacja pracownika	238
Umowa o pracę	240
Umowa o pracę na okres próbny	242
Umowa na czas wykonywania określonej pracy	243
Umowa o pracę na czas określony	243
Umowa o pracę na czas nieokreślony	243
Składki ZUS	245
Dokumentacja pracownicza	246
Umowa o dzieło	251
Umowa-zlecenie	254
Umowa agencyjna	257

Rozdział 5. Rzeczywisty wynik finansowy Twojej firmy	259
Decyzje, decyzje, decyzje... ..	259
Z moich doświadczeń — Diagnoza	262
Jak spojrzeć na zarobki swojej firmy	264
Księga przychodów a rzeczywisty dochód Twojej firmy	266
Jak wyliczyć rzeczywisty zysk	267
Bilans Twojej firmy	269
Z moich doświadczeń — System	272
Liczby Twojej firmy	273
Zasada Pareto	274
Zysk firmy	275
Marża brutto	275
Wskaźnik marży brutto	277
Wpływ magazynu towarów na Twoją kieszeń	278
Zakup towaru handlowego na przełomie roku	281
Siedem największych pożeraczy zysku Twojej firmy	282
Pożeracz nr 1. Szukanie dokumentacji	282
Pożeracz nr 2. Poczta e-mail odbierana na bieżąco	283
Pożeracz nr 3. Zatrudnianie nowych pracowników	283
Pożeracz nr 4. Brak spójności pomiędzy różnymi działami firmy	284
Pożeracz nr 5. Brak procedur postępowania	285
Pożeracz nr 6. Te same czynności wykonywane przez różnych pracowników	285
Pożeracz nr 7. Zła organizacja stanowiska pracy	286
Rozdział 6. Tajemnice prowadzenia intratnego biznesu	289
Podstawowe pytania i trudne odpowiedzi	289
Przygotowanie biznesplanu	292
Koncepcja, czyli co robić, żeby zarobić	292
Wizja firmy jako solidny fundament	295
Cel działania — żeby nie działać po omacku	298
Analiza rynku w niekończących się pytaniach	302
Klient jest niezbędny	304
Produkcja jako proces ciągle ulepszany	306
Marketing znaczy znajdować zbyt	307
Ludzie i organizacja zawsze idą w parze	314
Finanse szczęścia nie dają wiele	317
Struktura własności zależy od Ciebie	327
Szanse i zagrożenia a mocne i słabe strony firmy	328

Zawartość podatkowej księgi przychodów i rozchodów

Wzór podatkowej księgi przychodów i rozchodów:

PODATKOWA KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW

.....
imię i nazwisko (firma)

.....
adres

Rodzaj działalności

UWAGA: Przed rozpoczęciem zapisów w księdze należy się szczegółowo zapoznać z przepisami rozporządzenia i objaśnieniami do tego załącznika.

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Nr dowodu księgowego	Kontrahent		Opis zdarzenia gospodarczego	Przychód					
			Imię i nazwisko (firma)	Adres		Wartość sprzedanych towarów i usług		Pozostałe przychody		Razem przychód (7 + 8)	
						zł	gr	zł	gr	zł	gr
1	2	3	4	5	6	7		8		9	
					Suma strony						
					Przeniesienie z poprzedniej strony						
					Razem od początku roku						

Zakup towarów handlowych i materiałów wg cen zakupu		Koszty uboczne zakupu		Wydatki (koszty)								Uwagi
				Wynagrodzenia w gotówce i naturze		Pozostałe wydatki		Razem wydatki (12 + 13)				
zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	
10		11		12		13		14		15		16

RYSUNEK 3.2. Wzór podatkowej księgi przychodów i rozchodów

Dla przypomnienia

Księga powinna być prowadzona:

- 1) w języku polskim,
- 2) czytelnie,
- 3) chronologicznie,
- 4) na podstawie dowodów księgowych,
- 5) rzetelnie,
- 6) niewadliwie,
- 7) zgodnie ze wzorem.

Księga przychodów i rozchodów (patrz rysunek 3.2) jest uproszczoną formą księgowości, znacznie prostszą niż księgi rachunkowe (tzw. pełna księgowość). Na podstawie prawidłowo prowadzonej księgi przychodów i rozchodów wyliczasz swoje podatki. Pamiętaj o tym, żeby ujmować w księdze tylko przychody podatkowe i koszty uzyskania przychodów (czyli też podatkowe). Jeżeli chcesz zaksięgować w księdze jakieś zdarzenia spoza rachunku podatkowego, wpisuj te wartości w kolumnie 15. lub 16. (nie podlegają sumowaniu przy określeniu dochodu do opodatkowania).

Podatkowa księga przychodów i rozchodów (zwana w skrócie KPiR) składa się z czterech części:

- I. To część informacyjna, w której wpisujesz wszystkie informacje na temat zdarzenia gospodarczego łącznie z opisem tego zdarzenia; do tego są przeznaczone kolumny od 1. do 6. Ta część jest zawsze wypełniana bez względu na to, czy księgujesz przychody, czy koszty uzyskania, czy dodatkowe informacje spoza rachunku podatkowego.
- II. To część przeznaczona do wpisywania przychodów osiągniętych przez Twoją firmę; do tego służą kolumny od 7. do 9. W tej części znajdziesz informację na temat całkowitego przychodu swojej firmy.
- III. To część służąca do ewidencjonowania kosztów uzyskania przychodów; do tego są przeznaczone kolumny od 10. do 14. W tej części nie powinieneś wpisywać wydatków, które nie są kosztem uzyskania przychodów. Posumowanie kolumn w rachunku narastającym od początku roku informuje o kosztach uzyskania przychodów.
- IV. To część, która może służyć do wpisywania zdarzeń gospodarczych spoza rachunku podatkowego; są to kolumny 15. i 16. W tej części możesz zaksięgować operacje, które nie są przychodem podatkowym ani kosztem uzyskania przychodów, np. zakup środka trwałego czy otrzymanie zaliczki na wykonanie usługi.

I część – informacyjna

Ta część (patrz tabela 3.1) powinna być uzupełniona przez Ciebie przy wszystkich wpisach zarówno przychodów, jak i kosztów uzyskania.

TABELA 3.1. Część informacyjna KPiR (oznaczone kolorem jasnoszarym)

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Nr dowodu księgowego	Kontrahent		Opis zdarzenia gospodarczego	Przychód					
			imię i nazwisko (firma)	adres		wartość sprzedanych towarów i usług		pozostałe przychody		razem przychód (7+8)	
						zł	gr	zł	gr	zł	gr
1	2	3	4	5	6	7		8		9	

Zakup towarów handlowych i materiałów wg cen zakupu		Koszty uboczne zakupu		Wydatki (koszty)								Uwagi
				wynagrodzenia w gotówce i w naturze		pozostałe wydatki		razem wydatki (12+13)				
zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	
10		11		12		13		14		15		16

Kolumna 1. – Liczba porządkowa

Kolumna 1. jest przeznaczona do wpisania kolejnego numeru zapisów do księgi. Tym samym numerem należy oznaczyć dowód stanowiący podstawę dokonania zapisu.

Możesz zastosować jedną z podanych niżej przykładowych numeracji:

- ciągłą składającą się z liczby porządkowej: 1, 2, ...,
- ciągłą przełamaną przez rok: 1/11, 2/11, 3/11,
- miesięczną (1/1, 2/1, 3/1, ... — tak będzie wyglądała w styczniu, w lutym natomiast tak: 1/2, 2/2, 3/3, ...).

Sposób prowadzonej numeracji zależy od Ciebie. Ważne jest, żeby każdy następny numer był większy od poprzedniego, czyli musi być narastająco. Numer wynikający z księgi umieszczasz na dowodzie księgowym, który był podstawą wpisu do księgi.

Kolumna 2. – Data

W kolumnie 2. należy wpisywać dzień miesiąca wynikający z dokumentu stanowiącego podstawę dokonywania wpisu (datę poniesienia wydatku, otrzymania towaru lub uzyskania przychodu albo datę zestawienia sprzedaży).

Data zaksięgowania kosztu uzyskania

W art. 22 ust. 6b ustawy o PIT został sprecyzowany moment poniesienia kosztu w przypadku podatników prowadzących podatkową księgę przychodów i rozchodów. Zgodnie z tym przepisem za dzień poniesienia kosztu uzyskania uważa się dzień wystawienia faktury (rachunku) lub innego dowodu stanowiącego podstawę do zaksięgowania (ujęcia) kosztu. Takie ujęcie kosztów dotyczy wszystkich podatników prowadzących podatkową księgę przychodów i rozchodów bez względu na metodę jej prowadzenia (memoriałową i uproszczoną).

Dyrektor Izby Skarbowej w Katowicach w interpretacji indywidualnej z 15 listopada 2010 r. nr IBPBI/1/415-811/10/RM stwierdził:

„(...) iż o ile koszty, o których mowa we wniosku nie są elementem wartości początkowej środka trwałego, to data wystawienia faktury jest datą poniesienia kosztu uzyskania przychodów. W związku z tym datą zaksięgowania (ujęcia) kosztu w podatkowej księdze przychodów i rozchodów jest data wystawienia faktury (rachunku) lub innego dowodu dokumentującego poniesienie wydatku”.

UWAGA!

Jeżeli otrzymasz towar przed otrzymaniem faktury zakupu, to sporządzasz dowód otrzymania towaru handlowego czy materiału w dniu otrzymania towaru.

Dowód przyjęcia powinien zawierać szczegółowy opis otrzymanego materiału (lub towaru handlowego), imię, nazwisko (firmę) i adres dostawcy, ilość i rodzaj oraz cenę jednostkową i wartość materiału (lub towaru handlowego). Następnie na podstawie tego opisu wpisujesz zakup do księgi pod datą sporządzenia dowodu. Opis musi być potwierdzony datą i podpisem osoby, która przyjęła materiał lub towar handlowy. Dowód ten przechowujesz jako dowód zakupu, do którego dołączasz otrzymaną później fakturę.

Kolumna 3. — Nr dowodu księgowego

W kolumnie 3. należy wpisywać numer faktury lub innego dowodu księgowego własnego lub obcego.

Jeżeli dokonujesz zapisów na podstawie dziennego zestawienia sprzedaży, musisz wpisać numer kolejny zestawienia faktur. Wszelkie dowody księgowe, które sam sporządzasz, muszą posiadać numery kolejne, trzeba też zachować chronologię. Numeracja dowodów jest dowolna, z tym że dowody jednego rodzaju muszą mieć kolejne numery.

MOJA RADA

Jeżeli prowadzisz np. kilka punktów sprzedaży lub sprzedaż bezpośrednia jest prowadzona przez różne osoby, które nie mają ze sobą kontaktu (i nie mogą wiedzieć, jaki jest kolejny numer rachunku, który mogą wystawić), możesz dla każdego punktu sprzedaży stworzyć nowy schemat numeracji lub schemat numeracji dopisać do konkretnej osoby.

Masz np. dwa sklepy. Możesz więc kolejne numery przełamywać literami: pierwszy literą A, a drugi – B. Numer wyglądałby następująco: w pierwszym sklepie – 1/A, 2/A, . albo A/1, A/2, . ; w drugim – 1/B, 2/B, . albo odpowiednio B/1, B/2, . W tym wypadku wszystko zależy od Twojej inwencji i Twoich potrzeb.

Warunek jest jeden: numeracja musi mieć porządek chronologiczny.

Kolumny 4. i 5. – Nazwa kontrahenta i jego adres

Kolumny 4. i 5. są przeznaczone do wpisywania imion i nazwisk (nazw firm) oraz adresów kontrahentów (dostawców lub odbiorców), z którymi zawarte zostały transakcje dotyczące zakupu surowców, materiałów, towarów itp. lub sprzedaży towarów handlowych, usług czy wyrobów gotowych, gdy transakcje te udokumentowane są fakturami lub paragonami.

Kolumn tych nie wypełniasz w przypadku zapisów dotyczących przychodu ze sprzedaży na podstawie dziennych zestawień sprzedaży oraz dowodów wewnętrznych.

Kolumna 6. – Opis zdarzenia gospodarczego

W kolumnie 6. należy wpisać rodzaje przychodów lub wydatków. Określenie to powinno zwięźle oddawać istotę dokonanego zdarzenia gospodarczego.

Na przykład:

zakup blachy, zapłata za niklowanie obręczy, wypłata wynagrodzeń za miesiąc styczeń, usługa transportowa, sprzedaż usług, zakup paliwa, umowa o dzieło, wynagrodzenia

Jeżeli będziesz prowadził księgowość za pomocą programu komputerowego lub za pomocą Excela, stwórz grupy przychodów i kosztów, wtedy będziesz mógł sortować wg danego rodzaju przychodu czy kosztu i będziesz znać poszczególne wartości.

Założmy, że sprzedajesz towary handlowe i usługi. Chcesz wiedzieć, jaki przychód osiągasz z tytułu sprzedaży towarów handlowych, a jaki z tytułu sprzedaży usług.

Wystarczy, że w kolumnie 6. jako opis zdarzenia gospodarczego będziesz konsekwentnie wpisywał w przypadku sprzedaży towarów handlowych: *sprzedaż towarów handlowych*, a w przypadku sprzedaży usług: *sprzedaż usług*.

Zauważ, że wybierając sortowanie wg opisu zdarzenia gospodarczego, poznasz bardziej szczegółowe dane swojej firmy z podziałem na przychody ze sprzedaży towarów handlowych i ze sprzedaży usług.

Oczywiście ja podaję tu tylko przykład podziału. Chcę Ci pokazać, jak możesz wykorzystać tę kolumnę, aby mieć więcej danych liczbowych na temat swojej firmy. Wszystko zależy od Twojej inwencji i Twoich potrzeb. Wykorzystując kolumnę 6., opis zdarzenia gospodarczego, możesz uzyskać więcej informacji w każdym obszarze swojej firmy, a zebranych w ten sposób danych użyć potem przy podejmowaniu decyzji. Zanim rozpoczniesz księgowanie, powinieneś się zastanowić, jakich informacji na temat swojej firmy potrzebujesz.

Przykładowo być może będziesz chciał znać:

- koszty wynagrodzeń z tytułu umowy o pracę,
- zapłacone składki ZUS,
- koszty umów o dzieło,
- koszty umów-zleceń,
- koszty materiałów biurowych,
- koszty energii elektrycznej,
- koszty podróży służbowych:
  - krajowych osobno,
  - zagranicznych osobno,
- pozostałe przychody z tytułu dodatnich różnic kursowych:
  - powstałe z tytułu przychodów,
  - powstałe z tytułu zakupów,
- koszty z tytułu ujemnych różnic kursowych:
  - powstałe z tytułu przychodów,
  - powstałe z tytułu zakupów,
- inne informacje w zależności od potrzeb i specyfiki firmy.

Zauważ, że jeżeli będziesz chciał mieć dane o każdym przychodzie lub koszcie swojej firmy, to powinieneś odpowiednio ustalić opis zdarzenia gospodarczego. To od Ciebie zależy, jak dokładnie będziesz opisywał zdarzenia gospodarcze.

W księdze prawidłowym opisem tego, co zostanie wpisane w kolumnie 7. (przychody z tytułu sprzedaży towarów i usług), będzie: *sprzedaż*, ale również: *sprzedaż towaru handlowego*, *sprzedaż usług najmu*, *sprzedaż usług budowlanych*, *sprzedaż wyrobu własnego* i inne.

Zapisy w kolumnie 8. możesz opisać jako *pozostałe przychody*, ale możesz również bardziej szczegółowo: podając, jaki uzyskałeś pozostały przychód, np. *sprzedaż środka trwałego*, *dodatnie różnice kursowe z tytułu przychodów*, *uzyskane odsetki bankowe*, *kara umowna*, *odsetki od nieterminowych płatności*.

Prawidłowy opis w kolumnie 10. brzmi: *towar handlowy*, *materiały*. Jeśli natomiast potrzebujesz bardziej szczegółowej wiedzy na temat zakupów, również możesz ją zdobyć. Wystarczy, żebyś się zastanowił, które informacje są dla Ciebie istotne. W tym celu poszczególne zapisy opisujesz w odpowiedni sposób, żeby potem poprzez sortowanie

uzyskać potrzebne informacje. Przykładowo opisujesz tak: *zakup okien, zakup cementu, zakup materiału do usługi, zakup kleju, materiały do produkcji, butelki do konfekcjonowania*.

Zapis w kolumnie 12. może brzmieć: *wynagrodzenia*; podsumowanie tej kolumny daje Ci informację na temat wielkości wypłaconych wynagrodzeń w danym okresie działania Twojej firmy. Ale może przydatna byłaby wiedza o tym, ile wypłaciłeś wynagrodzeń pracownikom produkcji, ile pracownikom działu handlowego, a ile administracji? Poprzez odpowiedni opis zdarzenia gospodarczego możesz te informacje uzyskać. Opisujesz wypłatę wynagrodzeń np. tak: *produkcja-lista płac, produkcja — umowa o dzieło, handel — lista płac, handel — umowa zlecenia, administracja — umowa o dzieło*. Skala szczegółowości zależy od Ciebie. Pamiętaj o jednym: im bardziej szczegółową wiedzę zdobędziesz na temat kosztów swojej firmy, tym większe będziesz mieć możliwości monitorowania kosztów i szukania oszczędności oraz zwiększenia jej zysku.

W kolumnie 13. księgujesz wszystkie pozostałe wydatki związane z działalnością gospodarczą, będące kosztem uzyskania przychodów. Koszty, które są wpisywane do tej kolumny, również możesz podzielić poprzez odpowiedni opis zdarzenia gospodarczego w kolumnie 6. Oczywiście szczegółowość i w tym przypadku jest uzależniona od specyfiki firmy i Twoich potrzeb. Może chcesz znać np. koszty transportu sprzedanego towaru handlowego albo korzystania z usług poczty, albo ujemne różnice kursowe dotyczące zakupu towaru handlowego, albo koszty energii elektrycznej wykorzystanej osobno na potrzeby produkcji i biura, albo koszty telefonu stacjonarnego czy telefonów komórkowych itd.

Odpowiedni zapis w kolumnie 6. — opis zdarzenia gospodarczego — umożliwi Ci późniejsze uzyskanie potrzebnych informacji. Prawidłowym opisem zdarzenia gospodarczego będzie przykładowo: *transport sprzedanego towaru handlowego, poczta, ujemne różnice kursowe dotyczące zakupu towaru handlowego, energia elektryczna wykorzystana do produkcji, biuro — energia elektryczna, telefon stacjonarny, telefon komórkowy itd.*

Podsumujmy: wykorzystując kolumnę 6. i to, że prowadzisz księgę za pomocą programu komputerowego, masz możliwość takiego ustawienia zapisów księgowych, by uzyskać sporo istotnych wiadomości na temat kosztów swojej firmy. Księga przychodów i rozchodów jest uproszczoną księgowością, niemniej jednak, jak już zapewne się zorientowałeś, odpowiednio prowadzona może Ci się przydać również do analizy możliwości zwiększenia zysku Twojej firmy.

MOJA RADA

Prowadząc podatkową księgę przychodów i rozchodów, dla celów podatkowych możesz w bardzo szybki sposób, komputerowo poprowadzić ewidencję rzeczywistych zysków swojej firmy. Zastanawiasz się zapewne, jak to zrobić. Podam Ci przepis na wykorzystanie już raz wykonanej pracy do poznania faktycznych wyników Twojej firmy. W tym celu musisz założyć w programie komputerowym drugą księgę, np. pod nazwą „księga faktyczna”.

W celu sporządzenia księgi faktycznej skopiuj dane z księgi podatkowej, ale tylko za dany miesiąc, i wczytaj je do księgi faktycznej. Następnie wpisz wszystkie te wydatki swojej

firmy, które nie zostały ujęte w podatkowej księdze. Pamiętaj o wykorzystaniu kolumny 6. (opis zdarzenia gospodarczego), za pomocą której możesz podzielić koszty na potrzebne grupy. Jeżeli prowadzisz sprzedaż towarów handlowych lub produkujesz, to aby określić rzeczywisty wynik swojej firmy, powinieneś prowadzić na własne potrzeby gospodarkę magazynową. Dzięki temu na podstawie danych z programu magazynowego będziesz mógł skorygować koszty wpisane w kolumnie 10. i wpisać faktyczny koszt sprzedanych towarów handlowych. Dokładniej o rzeczywistym wyniku Twojej firmy piszę w dalszej części książki.

Gorąco namawiam Cię do wykorzystania tego narzędzia — niezwykle potrzebnego w zarządzaniu firmą.

Z ŻYCIA WZIĘTE — INFORMACJA JEST BEZCENNA

Jakiś czas temu zgłosiła się do mnie osoba rozliczająca się na podstawie podatkowej księgi przychodów i rozchodów. Już w czasie pierwszej rozmowy dowiedziałam się, że właściciel ma ogromne trudności z opanowaniem liczb swojej firmy (patrz rozdział 5., podrozdział „Liczby Twojej firmy”). Okazało się, że prowadzi trzy sklepy. W księdze podatkowej nie ma informacji na temat wyników każdego sklepu. Wie, że sklepy przynoszą zysk, ale który osiąga najwyższe wyniki, niestety nie wie. Zastanawia się nad zatrudnieniem osoby, która przygotowywałaby mu odpowiednie zestawienia w Excelu.

Właściciel chciał podpisać ze mną umowę na prowadzenie podatkowej księgi przychodów i rozchodów. Co mu zaproponowałam? Przychody i koszty uzyskania będziemy wprowadzać do księgi z podziałem na sklepy, a dokumentacja będzie odpowiednio archiwizowana w oddzielnych segregatorach — każdy z nich będzie dotyczyć innego sklepu; koszty wspólne, np. księgowości, będą w czwartym segregatorze. Zaproponowałam mu, żeby wykupił sobie wejście do mojego oprogramowania księgowego on-line. Obiecałam, że nauczę go szukać potrzebnych mu informacji. Dowiedział się, że sam będzie mógł wykorzystywać odpowiednio wczytane przez moją kancelarię dane do prowadzenia swojej firmy i podejmowania decyzji. Najpierw był sceptyczny, ale po kilku miesiącach przyznał mi rację: taki sposób bardzo mu pomaga i faktycznie widzi wszystkie dane, których potrzebuje, jak na dłoni.

Do opisu zdarzenia gospodarczego dotyczącego danego sklepu została dodana jego nazwa własna, np. A, B, C, lub ulica, na której się znajduje, np. Mickiewicza, Gwiazdna, Stoneczna.

Wszystkie przychody i koszty uzyskania były przypisywane do odpowiedniego miejsca z nadaną nazwą własną. I tak zapis w kolumnie 8. brzmiał: „kasa fiskalna — Gwiazdna”, „Sprzedaż — Gwiazdna”, „Kasa fiskalna — Stoneczna”, „Sprzedaż — korekta — Stoneczna”. W identyczny sposób zostały podzielone koszty w pozostałych kolumnach księgi, czyli 9., 10., 11., 12. i 13. Ustawienie odpowiedniego filtra wyszukiwania danych pozwala na otrzymanie informacji dotyczących tylko i wyłącznie jednego sklepu.

II część — przychody

Wszystkie przychody podatkowe musisz ująć w odpowiednich kolumnach księgi przychodów i rozchodów (patrz tabela 3.2).

TABELA 3.2. Kolumny, w których księguje się przychody w KPiR (oznaczone kolorem jasnoszarym)

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Nr dowodu księgowego	Kontrahent		Opis zdarzenia gospodarczego	Przychód					
			imię i nazwisko (firma)	adres		wartość sprzedanych towarów i usług		pozostałe przychody		razem przychód (7+8)	
						zł	gr	zł	gr	zł	gr
1	2	3	4	5	6	7		8		9	

Zakup towarów handlowych i materiałów wg cen zakupu		Koszty uboczne zakupu		Wydatki (koszty)								Uwagi
				wynagrodzenia w gotówce i w naturze		pozostałe wydatki		razem wydatki (12+13)				
zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	
10		11		12		13		14		15		16

WAŻNE!

Jeżeli księgujesz operacje gospodarcze, nie zapomnij również wypełnić części informacyjnej, czyli kolumn od 1. do 6.

Kolumna 7. — Przychody z tytułu sprzedaży towarów i usług

Kolumna 7. jest przeznaczona do wpisywania przychodów ze sprzedaży wyrobów (towarów handlowych) i usług oraz sprzedaży wyrobów własnej produkcji.

Dla przypomnienia

Przychodem z pozarolniczej działalności gospodarczej są kwoty należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont. U podatników dokonujących sprzedaży towarów i usług opodatkowanych podatkiem od towarów i usług za przychód z tej sprzedaży uważa się przychód pomniejszony o należny podatek VAT (art. 14 ust. 1 ustawy o PIT).

Zapisów tych dokonuje się jeden raz dziennie po zakończeniu dnia, nie później niż przed rozpoczęciem działalności w dniu następnym.

Zapisów w księdze dotyczących przychodów ze sprzedaży wyrobów, towarów handlowych i usług dokonujesz na podstawie wystawionych rachunków (jeżeli wybrałeś zwolnienie z VAT) lub faktur VAT (jeżeli jesteś płatnikiem VAT).

Skorowidz

A

adwokat, 57, 58, 119
agent, 15, 257
    zobowiązania, 257
aktywa, 270, 271
amortyzacja, 100, 107, 117, 220, *Patrz też:*
    samochód amortyzacja
        częstotliwość odpisów, 110
        degresywna, 87, 107, 109, 110
        jednorazowa, 107
        ekspresowa, 88, 107, 111
    liniowa, 87, 107, 108, 110
    stawki, 101, 107, 110

B

bilans, 269, 270
    prognoza, 326
    środki trwałe, *Patrz:* środek trwały w bilansie
    zakładowy plan kont, *Patrz:* zakładowy plan kont
biuro rachunkowe, 133
biznesplan, 263, 289, 290, 311
    analiza rynku, 291, 302, 303, 304, 313
    cele, 291, 298, 301
    finanse, 291, 317, 320, 321, 323
    klient, 291, 304, 311, 312
    koncepcja, 291, 292
    ludzie i organizacja, 291, 310, 311, 314, 315

marketing, 291, 307, 310, 313
    cena, 308
    miejsce, 308
    produkt, 307
    promocja, 309
mocne i słabe strony firmy, 291, 302, 328
produkcja, 291, 306
spis treści, 291
struktura własności, 291, 327
szanse i zagrożenia, 291, 328
uregulowania prawne, 303
wizja firmy, 291, 295, 298
braki, 132
    spis z natury, 210

C

CEIDG, 16, 122
cena
    nabycia, 132
    zakupu, 132
Centralna Ewidencja i Informacja
    o Działalności Gospodarczej, *Patrz:* CEIDG
choroba zawodowa, 249
cło, 28, 183
członek
    rady nadzorczej, 29
    zarządu, 29
czynności egzekucyjne, 20

D

darowizna, 261, *Patrz:* zbycie nieodpłatne
dochód, 17, 51, 52, 206, 264
    na koniec roku, 213, 214
    odliczenia, 237
    zanizenie, 54
dokument
    celny, 134, *Patrz też:* faktura
    korygujący, 145
    zmniejszający koszty
        uzyskania przychodów, 135
    zwiększający koszty uzyskania
        przychodów, 135
dowód
    dziennie zestawienie, 135
    korygujący, 218
    księgowy, 134, 135
    opłat bankowych, 135
    opłat pocztowych, 135
    przesunięć, 134, 135, *Patrz też:* dowód
        wewnętrzny
    sprzedaży, 140, 147
    wewnętrzny, 95, 135, 136, 220,
        Patrz też: dowód przesunięć
działalność
    arbitrów, 29
    artystyczna, 29
    budowlana, 17, 25
    duchownych, 29, 119
    gospodarcza, 16, 17
        definicja, 28
        likwidacja, 99
        pozarolnicza, 17, 18
        przychód, *Patrz:* przychód
        wydatki poniesione przed rozpoczęciem,
            114, 115, 117
        wykonywana samodzielnie, 29
    handlowa, 17, 134
    koncesja, 303
    literacka, 29
    polegająca na
        poszukiwaniu, rozpoznawaniu
            i wydobywaniu kopalin ze złóż, 17
        prowadzeniu komisji, 15
        udzielaniu pożyczek pod zastaw, 211

    wykorzystywaniu rzeczy oraz wartości
        niematerialnych i prawnych, 17
    pośrednictwo finansowe, 143
    prowadzona we własnym imieniu, 17
    publicystyczna, 29
    uregulowania prawne, 303
    usługowa, *Patrz:* usługi
    w zakresie handlu obnośnego
        i obwoźnego, 134
    wykonywana osobiście, 17, 18
    wytwórcza, 17
dzierzawa, 18, 55

E

euro kurs średni, 15
ewidencja
    czasu pracy, 247
    polisy ubezpieczeniowej płaconej w ratach,
        196, 197
    przebiegu pojazdu, *Patrz:* kilometrówka
    przydziału odzieży i obuwia roboczego,
        247, 250
    sprzedaży, 133, 149, 151, 163, 219, 220
        nieudokumentowanej, 165, 180
    wartości niematerialnych i prawnych, 149
    wynagrodzenia, *Patrz:* wynagrodzenie
        karta imienna
    wyposażenia, *Patrz:* wyposażenie ewidencja

F

faktura, 134, 140, 141
    korygująca, 145, 146, 147, 218
    termin zapłaty, 61
    uproszczona, 145
    VAT RR, 134
    w formie elektronicznej, 141
    w formie papierowej, 141
    zawartość, 141, 142
forma opodatkowania, *Patrz:* PIT forma
    opodatkowania
formularz
    CEIDG-1, 122
    ORD-IN, 60, 125
    PIT-11, 254

PIT-36, 214
PIT-36L, 214
ZUS DRA, 232
ZUS ZUA, 245

fundusz

Gwarantowanych Świadczeń
Pracowniczych, 232, 246
inwestycyjny, 15
Pracy, 232, 235, 236, 246
własny, 271

G

gospodarka magazynowa, 276, 278
gotówkowa krowa, 279, 280, 317, 318
gwiazda, 279, 280, 317, 318

K

kapitał pieniężny, 18, 56
kara, 64
umowna, 55, 65, 170
karta podatkowa, 21, 22, 23, 49
wyłączenia, 22
kasa
fiskalna, 14, 21, 27, 35, 37, 39, 41, 43, 151, 164, 165
kradzież, 46
limit, 35, 36, 37
przegląd techniczny, 46
ulga, 46
wymiana pamięci, 45
zgłoszenie, 44, 45, 46
rejestrująca, *Patrz:* kasa fiskalna
kilometrówka, 90, 91, 92, 96, 149, 151, 171, 200
Klasyfikacja Środków Trwałych, 14
Kodeks cywilny, 15
Kodeks karny skarbowy, 23
Kodeks pracy, 14, 238
komis, 15
kontrakt menedżerski, 29
koszty
materiałowe, 76
naprawy powypadkowej samochodu, 199
nieprodukcyjne, 284
ogólne, 321, 323
płacone w ratach, 196, 197

poniesione przed rozpoczęciem działalności, 114, 115, 117
przejazdów płatnymi autostradami, 138
reklamy, 67, 73, 78, 115
niepublicznej, 71
reprezentacji, 65, 70, 267
uboczne, 75, 76, 188
uzyskania, 25, 48, 51, 52, 58, 73, 125, 129, 130, 178, 206, 267, 282
klasyfikowanie wydatków, 59, 60
korekta, 61
materiały, *Patrz:* materiały na koniec roku, 213
pozostałe, 75, 78, 130
przychodów, *Patrz:* koszty uzyskania termin zapłaty faktury, 61
towary handlowe, *Patrz:* towary handlowe ubezpieczenie, 139
uboczne, *Patrz:* koszty uboczne
umowa o dzieło, 252, 253, 254
w walucie obcej, 173
wyłączenia, 48, 59, 62, 63, 91, 129, 266
wynagrodzenia, *Patrz:* wynagrodzenia używania samochodu zastępczego, 199
w walucie obcej, 192, 194, 195, 196
własnej pracy, 267, 268
wytworzenia, 133
zmienne, 321
KPiR, 119, 124, 125, 133, 155, 204
część, 155
informacyjna, 155
koszty uzyskania, 178
przychody, 161
wolne kolumny, 201
metoda
kasowa, *Patrz:* KPiR metoda uproszczona
memoriałowa, 205
uproszczona, 204
miejsce przechowywania, 120, 133
niewadliwa, 126, 127, 128
numeracja, 156
rzetelna, 126, 127, 128
wydruk, 219
wzór, 126, 154
zamknięcie roku, 213
zawiadomienie o prowadzeniu, 120

Krajowa Informacja Podatkowa, 32, 60
kredyt, 56, 64, 67
księga przychodów i rozchodów, *Patrz:* KPiR
księgi rachunkowe, 120
księgowość
    pełna, 120
    prowadzona komputerowo, 217, 219
    prowadzona on-line, 218
    prowadzona ręcznie, 217
    prowadzona w biurze rachunkowym, 218,
    220
KŚT, 14
kwota wolna od podatku, 50

L

leasing, 85, 86, 96
lista płac, 77, 245
lokal mieszkalny, 18

M

marża, 261
    brutto, 267, 269, 275, 276, 325
    wskaźnik, 277, 325
materiały, 75, 115, 130, 132, 179
    cena zakupu, 180
    koszty zakupów, 266, 320
    pomocnicze, 132, 179, 210
    powierzone przez zleceniodawcę, 140
    spis z natury, 210, 211

N

nabycie
    gruntów, 63
    prawa wieczystego użytkowania
        gruntów, 63
    środków trwałych, 63
najem, 18, 55
należności, 271, 275
    od urzędu skarbowego, 271
    z tytułu VAT, 271
nieruchomość, 17, 18
    sprzedaż, 17
    wynajem, 27

nota
    korygująca, 145, 148, 218
    księgowa, 135

O

obowiązek podatkowy nieograniczony, 17
obrót, 264, 308
odpady, 132, 175
    spis z natury, 210, 211
odprawa czasowa, 28
odsetki, 55, 56, 64, 65, 66, 98, 267
    karne, 266
    skapitalizowane, 55, 56, 64
odszkodowanie, 55, 64, 65, 171
    zwrot kosztów eksploatacji
        samochodu zastępczego, 171
opłata
    bankowa, 135
    notarialna, 137
    pocztowa, 135
    produktowa, 65
    sądowa, 137
    za brak sieci zbierania pojazdów, 65
    za przejazd taksówką, 138
OPP, 64
Ordynacja podatkowa, 14
organ podatkowy, *Patrz też:* urząd skarbowy
    właściwość, 14, 18
organizacja pożytku publicznego, *Patrz:* OPP
osoba fizyczna, 17

P

papiery wartościowe, 67
paragon, 137, 138
Pareto Vilfred, 274
pasywa, 270, 271
pies, 279, 280, 317, 318
PIT, 14, 16, 17, 18, 19, 22, 64
    dla osób samotnie wychowujących dzieci, 50
    forma opodatkowania, 20, 21, 26, 48, 303
    zmiana, 22, 26, 49, 121, 122
karta podatkowa, *Patrz:* karta podatkowa
nadpłacony, 53, 214, 271
odliczenia, 261
płatnik, 245

- podatek liniowy, 21, 23, 48, 49, 52
  - wylączenia, 49
- ryczałt ewidencjonowany, 21, 25, 49
- termin, 51, 52, 206
- wg skali podatkowej, 21, 23, 47, 49, 52
- wspólny z małżonkiem, 50
- zaliczka, 50, 56, 57, 208, 215, 271
  - co kwartał, 50, 51, 52, 229
  - co miesiąc, 50, 51, 229
  - termin, 51
  - w formie uproszczonej, 50, 52, 229
- zapłata, 20
- zasady ogólne, 21, 22, 23, 47, 52
  - oświadczenie, 49
- zeznanie roczne, 51, 52
- zryczałtowany, 14, 18, 119, 254
- płynność finansowa, 52, 265, 270, 272
- podatek dochodowy
  - od osób fizycznych, *Patrz:* PIT
  - nadpłacony, 53
  - od spadków i darowizn, 64
  - od towarów i usług, *Patrz:* VAT
  - zryczałtowany, 14, 18, 22, 119, 254
- podatnik
  - mały, 15, 51, 88, 111
  - miejsce zamieszkania, 18, 19
  - VAT, 15, 27, 28, 32
- podnajem, 18
- podróż służbowa, 66, 93, 94, 136, 137
  - diety, 94, 95, 96
  - koszty przejazdu, 96, 97
  - nocleg, 95, 96
  - wyżywienie, 94, 96
- pomoc prawna
  - nieopłacona, 57
  - z urzędu, 57, 58
- pośrednictwo finansowe, 143
- pożyczka, 56, 64
- praca, *Patrz:* stosunek pracy
  - nakładcza, 17
- pracodawca, 240
- pracownik
  - akta osobowe, 15, 77, 247
    - część A, 247
    - część B, 247
    - część C, 249
  - badania lekarskie, 77, 239, 247, 249
  - dane osobowe, 238, 241
  - definicja, 240
  - dodatkowy, 283
  - ewidencja czasu pracy, 77, 250
  - imienna karta wynagrodzeń,
Patrz: wynagrodzenie karta imienna
  - kwalifikacje, 244
  - rekrutacja, 238, 247
  - ryzyko zawodowe, 244
  - szkolenie BHP, 77, 244, 248
  - świadcstwo pracy, 249
  - wynagrodzenie, *Patrz:* wynagrodzenie
  - zatrudnienie, 238, 314
    - na czas określony w celu zastępstwa
nieobecnego pracownika, 242
  - przebieg, 247
  - ustanie, 249
- prawa
  - autorskie i pokrewne, 29
  - majątkowe, 18
- produkcja niezakończona, 132
  - spis z natury, 210, 211
- program emerytalny, 55
- prowizja, 15
- przedsiębiorstwo
  - maklerskie, 15
  - siedziba, 133
  - wielozakładowe, 133
- przetwarzanie pod kontrolą celną, 28
- przychód, 17, 54, 55, 99, 125, 129, 130, 133, 162, 206, 267, 282
  - brutto, 15
  - moment uzyskania, 56, 57
  - na koniec roku, 213
  - niepodlegający opodatkowaniu, 267
  - pomniejszony o koszty uzyskania
przychodów, *Patrz:* dochód
  - w walucie obcej, 166
  - z działalności, 25
  - z kapitałów pieniężnych, 56
  - z tytułu najmu, 29
  - ze sprzedaży składników majątku, 267
  - źródło, 17, 58

R

rabat, 146, 308
rachunek, 134, 140, 147
    korygujący, 147
refakturowanie
    kosztów mediów, 177
    usług, 178
regulamin pracy, 241, 242, 248
rejestr
    sprzedaży, 32
    zakupu, 32
remanent, *Patrz*: spis z natury
rentowność, 277
rozporządzenie
    o aktach osobowych, 15
    o kasach fiskalnych, 14, 39
    o księdze przychodów i rozchodów, 14, 131
    o właściwości organów podatkowych, 14, 18
różnice
    kursowe, 167, 169, 170, 173, 184, 187, 194, 196
    remanentowe, 116

S

samochód
    ciężarowy, 79, 80, 85, 87, 96
    amortyzacja, 87, 88, 90
    ewidencja przebiegu pojazdu, *Patrz*: kilometrówka
    jako środek trwały, *Patrz*: środek trwały
    samochód
    naprawa powypadkowa, 199
    o wartości poniżej 3500 zł, 79, 86
    odpisy amortyzacyjne, 82, 83, 84, 87
    osobowy, 63, 79, 80, 88, 111
    ewidencja środków trwałych, 69
    niewprowadzony do stanu środków trwałych, *Patrz*: samochód prywatny
    odliczenie podatku VAT, 81
    ubezpieczenie, 69
    prywatny, 90
    używany do celów prywatnych, 93
    wartość początkowa, 82
    poniżej 3500 zł, 79, 86

    poniżej 20 000 euro, 79
    powyżej 20 000 euro, 79, 83, 85
    zastępczy, 199
składka
    na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, 246
    na Fundusz Pracy, 235, 236, 246
    na ubezpieczenie chorobowe, 234
    na ubezpieczenie społeczne, 207, 208, 215, 245, 252
    wysokość, 233, 235
    na ubezpieczenie wypadkowe, 234
    na ubezpieczenie zdrowotne, 70, 209, 215, 232, 245, 252
    odliczenie od podatku, 228
    wysokość, 235, 236, 237
preferencyjna, 235
ZUS, 237, 252, *Patrz też*: składka
    na ubezpieczenie społeczne, składka
    na ubezpieczenie zdrowotne
    płatnik, 231, 245, 246
    termin, 232, 246
    umowa-zlecenie, 257
    właściciela, 231, 268
specjalna produkcja rolna, 18
spis z natury, 99, 210, 275
    kantor, 211
    księgarnia, 211
    na dzień rozpoczęcia działalności gospodarczej, 116
    na koniec roku, 99, 209, 210, 215
    odpady, 210, 211
    początkowy, 215
    towary obce, 210
    wycena, 211
    wg cen nabycia, 211, 212
    wg cen zakupu, 212
spółdzielnia rolnicza produkcyjna, 17
spółka
    cywilna, 20, 119, 120
    jawna, 20, 119, 120
    osobowa niemająca osobowości prawnej, 20
    partnerska, 20, 119, 120
sprzedaż, *Patrz też*: zbycie
    ewidencja, *Patrz*: ewidencja sprzedaży
    korekta, 147, 148
    odpadów poprodukcyjnych, 175

prognozowanie, 317
środka trwałego, 174
    przekazanego na potrzeby osobiste, 174
    zestawienie, 163, 164
status małego podatnika, *Patrz:* podatek mały
stawka celna, 28
stosunek
    pracy spółdzielczy, 17
    służbowy, 17
pracownik, 240
stosunek pracy, *Patrz:* pracownik stosunek
    pracy
strata, 266, 275, 280, *Patrz też:* wynik finansowy
    z lat ubiegłych, 228
SUS, 15
SUZ, 70
system ubezpieczeń
    zdrowotnych, 70
    społecznych, 15
szkolenie
    BHP, *Patrz:* pracownik szkolenie BHP
    podstawowe, 244, 248

Ś

środek
    trwały, 14, 63, 68, 100, 116, 130, 133, 210
    amortyzacja podatkowa, *Patrz:* amortyzacja
    cena nabycia, 103, 104
    definicja, 100
    ewidencja, 69, 81, 100, 149, 220
    klasyfikacja, 100, 101
    koszt wytworzenia, 105
    modernizacja, 112
    o wartości poniżej 3500 zł, *Patrz:*
        wyposażenie
    obiekt pomocniczy, 102
    przekazanie na potrzeby osobiste, 113, 174
    remont, 112
    samochód, 69, 81, 131
    w bilansie, 271
    wartość początkowa, 103, 105, 107, 131
    wycofanie z działalności gospodarczej,
        113, 174
świadczenie
    nieodpłatne, 55
    w naturze, 55

T

towary handlowe, 75, 76, 115, 131, 132, 179
    cena zakupu, 179, 277
    koszty zakupów, 266
        prognoza, 320
    likwidacja, 276
    spis z natury, 210, 211
    zakup na przełomie roku, 281
    zakup za granicą, 138, 183, 185

U

ubezpieczenie, 139
    chorobowe, 232, 234, 245
    emerytalne, 245
    emerytalno-rentowe, 232
    rentowe, 245
    samochodu osobowego, *Patrz:* samochód
        osobowy ubezpieczenie
    wypadkowe, 234, 245
    zdrowotne, 70, 232, 245, 252
ulga
    na dzieci, 50
    na złe długi, 35
umowa
    agencyjna, 29, 119, 250, 257, 258
        prawo wyłączności, 258
        rozwiązanie, 258
        wynagrodzenie, 258
    cywilnoprawna, 250
    kupna-sprzedaży, 139
    o dzieło, 17, 29, 78, 189, 250, 251, 252
        do 200 zł, 254
        koszty uzyskania, 252, 253
        z własnym pracodawcą, 252
    o pracę, 17, 29, 247
        definicja, 240, 241
        na czas nieokreślony, 242, 243
        na czas określony, 242, 243
        na czas wykonywania określonej pracy,
            242, 243
        na okres próbny, 242
        wynagrodzenie, *Patrz:* wynagrodzenie
        zakaz konkurencji, 241, 248
    o świadczeniu usług, 255, *Patrz też:* umowa
        zlecenie

umowa

- zawarta z własnym pracodawcą, 29
- zlecenie, 17, 29, 78, 119, 189, 250, 254, 255
  - rozwiązanie, 257
  - składki ZUS, 257
  - wynagrodzenie, 255
  - z własnym pracownikiem, 257

upust, *Patrz:* rabaturząd skarbowy, 18, 19, 20, *Patrz też:* organ podatkowy

- kasa fiskalna, 44, 45
- konto bankowe, 20

usługi, 17

- budowlane, *Patrz:* działalność budowlana
- dentystyczne, 143
- lekarskie, 143
- niematerialne, 76, 266
- transportowe, 131
- ubezpieczeń, 143

ustawa

- o działalności gospodarczej, 13, 16
- o ewidencji i identyfikacji, 14
- o PIT, 14, 17, 19, 23, 29, 48, 54, 55, 101, 125, 131
- o rachunkowości, 14
- o SUS, 15
- o świadczeniu usług, 14
- o VAT, 14, 26, 28, 29, 32
- o zryczałtowanym podatku dochodowym, 14

Prawo o ruchu drogowym, 79

uszlachetnianie czynne, 28

użytkowanie gruntów, 18

V

VAT, 14, 16, 21, 29, 67, 137, 186

- limit, 27, 30
- moment powstania obowiązku, 32, 57
- rejestr sprzedaży, 163
- zwolnienie, 30, 31, 33, 142, 143
- podstawa prawna, 140

W

wartości niematerialne i prawne, 133

- ewidencja, *Patrz:* ewidencja wartości niematerialnych i prawnych

wewnątrzwspólnotowa dostawa nowych środków transportu, 28

wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów, 28

wskaźnik marży brutto, *Patrz:* marża brutto wskaźnik

wydajność, 289

wynagrodzenie, 17, 75, 76, 188, 220

- akordowe, 245

karta imienna, 77, 149, 153, 247, 250

oparte na czasie pracy, 245

oparte na wynikach pracy, 245

płatnika, 170

prowizyjne, 245

wynajem

- miejsca pod reklamę, 29

prywatnego lokalu, 29

prywatnego samochodu, 29

wynik finansowy, 323

wyposażenie, 97, 112, 116, 130, 133, 210

- ewidencja, 97, 98, 117, 149, 150

przekazanie na potrzeby własne, 98, 99

przekwalifikowanie na środek trwały, 98

wycofanie z działalności gospodarczej, 98

wyrób gotowy, 132

- spis z natury, 210

Z

zakładowy fundusz świadczeń

- socjalnych, *Patrz:* ZFŚS

zakładowy plan kont, 272

zakup

- materiałów w jednostkach handlu

detalicznego, 137

paliwa i olejów za granicą, 137

środków czystości w jednostkach handlu

detalicznego, 137

zaległość podatkowa, 33, 167

- zaliczka, *Patrz:* PIT zaliczka

- zasada Pareto, 274
- zatrudnienie, Patrz: pracownik zatrudnienie
- zbycie
  - nieodpłatne, 99
  - nieruchomości, 18, 174
  - prawa
    - do domu jednorodzinnego, 18
    - wieczystego użytkowania gruntów, 18
    - spółdzielczego własnościowego do lokalu mieszkalnego, 18
  - składników majątku, 55, 119
  - wartości niematerialnych i prawnych, 55
- zeznanie
  - PIT-36, 214
  - PIT-36L, 214
- ZFŚS, 64, 67, 69
- zleceniobiorca, 254, 256, 257
- zleceniodawca, 254, 256
- znak zapytania, 279, 280, 317, 318
- zobowiązania wobec urzędu skarbowego, 271
- zysk, 260, 261, 263, 266, 267, 273, 275, 280, 289, 324
  - brutto ze sprzedaży, 277
  - netto, 267, 269, 275
- pożeracze, 282
  - brak procedur, 285
  - brak spójności, 284
- dokumentacja, 282, 283, 284
- poczta e-mail, 283
- powielanie zadań, 285
- zatrudnianie nowego pracownika, 283
- zła organizacja stanowiska pracy, 286
- uśpiony, 3

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

Helion SA

Firma dobrze rozliczona

Własna działalność — to brzmi dumnie! Wreszcie człowiek sam decyduje, co i kiedy będzie robił. Sam szuka sobie klientów i sam przed sobą odpowiada za ich obsługę. Osobiście realizuje zlecenia i cieszy się, gdy zasoby konta firmowego się powiększają. Z czasem dobrze prowadzona działalność rośnie, pojawia się potrzeba zatrudnienia pierwszych pracowników... Oby tak dalej! Wszystko zapowiada się pięknie, ale dwie sprawy wielu początkującym przedsiębiorcom spędzają sen z powiek: prawo gospodarcze i podatki. Rzecz nawet nie w tym, że podatki trzeba płacić, bo dotyczy to wszystkich. Pytanie brzmi: jak robić to właściwie, w sposób zgodny z prawem?

Autorka, wieloletni praktyk tematu, napisała tę książkę, by pomóc firmom stawiającym pierwsze kroki. Wprowadzi Cię w gąszcz przepisów i wskaże te ścieżki prawno-podatkowe, które są Ci konieczne potrzebne. Wyjaśni, jakie są zalety bycia „małym” podatnikiem i podpowie, co robić, gdy samo życie stanie Ci na drodze (np. jeśli musisz się przeprowadzić w trakcie roku podatkowego). Udowodni, że da się płacić mniejsze podatki — trzeba tylko wybrać najbardziej korzystną dla siebie formę rozliczeń. Odczaruje straszliwy podatek VAT (nie jest on taki zły, jeśli przyjrzeć mu się z bliska). Wreszcie poruszy niezwykle aktualny temat kas fiskalnych: kto musi mieć taką kasę, jakie obowiązki dla przedsiębiorcy wynikają z tego faktu i jak prowadzić ewidencję. Dużym atutem książki są liczne przykłady obrazujące przepisy podatkowe i pokazujące konkretne rozwiązania. Natomiast garść opowiadań z życia wziętych dodaje do tej poważnej wiedzy szczyptę humoru i dowcipu.

Barbara Mierostawska — doradca podatkowy z uprawnieniami do usługowego prowadzenia podatkowych ksiąg rachunkowych. Pełni funkcję prezesa zarządu firmy TAX Finanse Rachunkowość Edukacja Twórczość Spółka z o.o. Jest absolwentką Wydziału Ekonomiki Produkcji i studiów podyplomowych na kierunku finanse i rachunkowość Uniwersytetu Gdańskiego oraz wysoko cenioną specjalistką w dziedzinie prawa podatkowego. Od 1994 roku prowadzi własną Kancelarię Doradztwa Podatkowego, w ramach której świadczy usługi konsultingowe z zakresu skutecznego zarządzania, księgowości i prawa podatkowego. Koordynuje i osobiście prowadzi szkolenia w zakresie prawa gospodarczego oraz księgowości dla małych firm. Specjalizuje się w odzyskiwaniu podatku VAT oraz opodatkowaniu działalności prowadzonej za pośrednictwem internetu. Prowadzi poczytne blogi autorskie: Twój Internet Twoje Podatki (podatki.mierostawska.pl) oraz Super Księgową (superksiegowa.pl). Poza działalnością zawodową pasjonuje się malowaniem na szkle, tańcami w kregu i kreatywnym rozwiązywaniem problemów.

książki **klasy**business

one
p r e s s

Nr katalogowy: 19797

Księgarnia internetowa:

<http://onepress.pl>

Zamówienia telefoniczne:

0 801 339900

0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:

• <http://onepress.pl/promocje>

Książki najchętniej czytane:

• <http://onepress.pl/bestsellery>

Zamów informacje o nowościach:

• <http://onepress.pl/nawosci>

Helion SA

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 230 98 63

e-mail: onepress@onepress.pl

<http://onepress.pl>

ISBN: 978-83-246-8904-0

9 788324 689040

Cena: 54,90 zł